Karol Borsuk

08.05.1905-24.01.1982

Krótki kurs historii matematyki

Wydział MiNI PW

Rok akademicki: 2013/2014

Semestr letni

Monika Kagankiewicz
Paulina Kostrzewa
Marta Kusiak
Paulina Popiołek

Życiorys

- Syn Mariana i Zofii z Maciejewskich
- 1915-1923 uczeń Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Warszawie
- 1923-1927 student Uniwersytetu Warszawskiego
- 1930 doktoryzacja na podstawie pracy „O retraktach i zbiorach związanych”
- 1930-1933 nauczanie matematyki w prywatnym gimnazjum
- 1929-1934 I Katedra Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego
- 1934 habilitacja na podstawie rozprawy „O zagadnieniu topologicznego scharakteryzowania sfer euklidesowych”

Uniwersytet Warszawski

- 1938 profesor nadzwyczajny UW
- 1939-1944 wykłady w tajnym UW
- 1946 profesor zwyczajny i kierownik Katedry Geometrii
- 1952-1964 kierownik Katedry Matematyki UW
- 1948-1975 kierownik Zakładu Topologii Państwowego Instytutu Matematycznego

Odznaczenia

- 1954 odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski
- 1976 otrzymał doktorat honoris causa uniwersytetu w Zagrzebiu

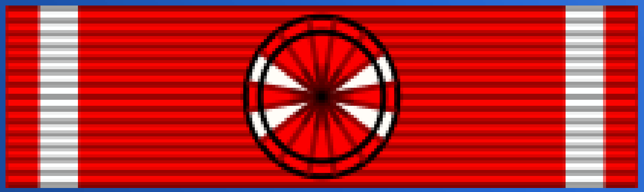

Książki

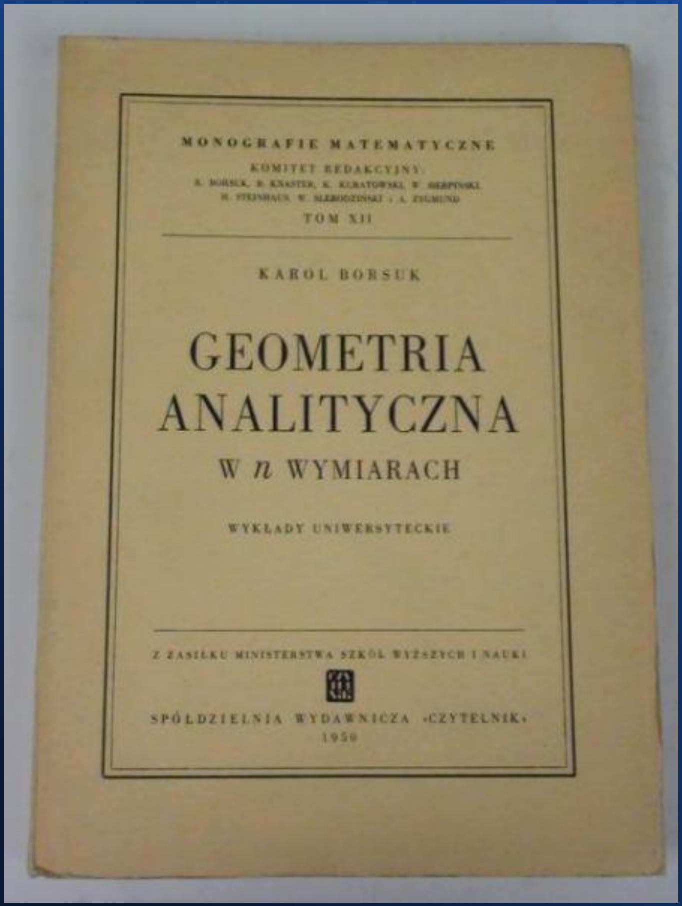
MONOGRAFIE MATEMATYCZNE
KOMITET REDAKCYJNY:
TOM XII
KAROL BORSUK
GEOMETRIA ANALITYCZNA
W n WYMIARACH
WYKŁADY UNIWERSYTECKIE
Z ZASIŁKU MINISTERSTWA SZKÓŁ WYŻSZYCH I NAUKI
SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA «CZYTELNIK»
1950

Biblioteka Matematyczna
tom 10
BM
Karol Borsuk
Wanda Szmielew
Podstawy geometrii
wydanie trzecie poprawione
Państwowe Wydawnictwo Naukowe

Problem klimatologów...

Jaka jest temperatura na antypodach?

"W każdej chwili czasu istnieją na kuli ziemskiej dwa punkty leżące dokładnie naprzeciwko siebie,
w których temperatura
i ciśnienie są identyczne."

Słyszał o twierdzeniu o antypodach i twierdzi, że tu też w końcu będzie taka temperatura, jak w Australii.

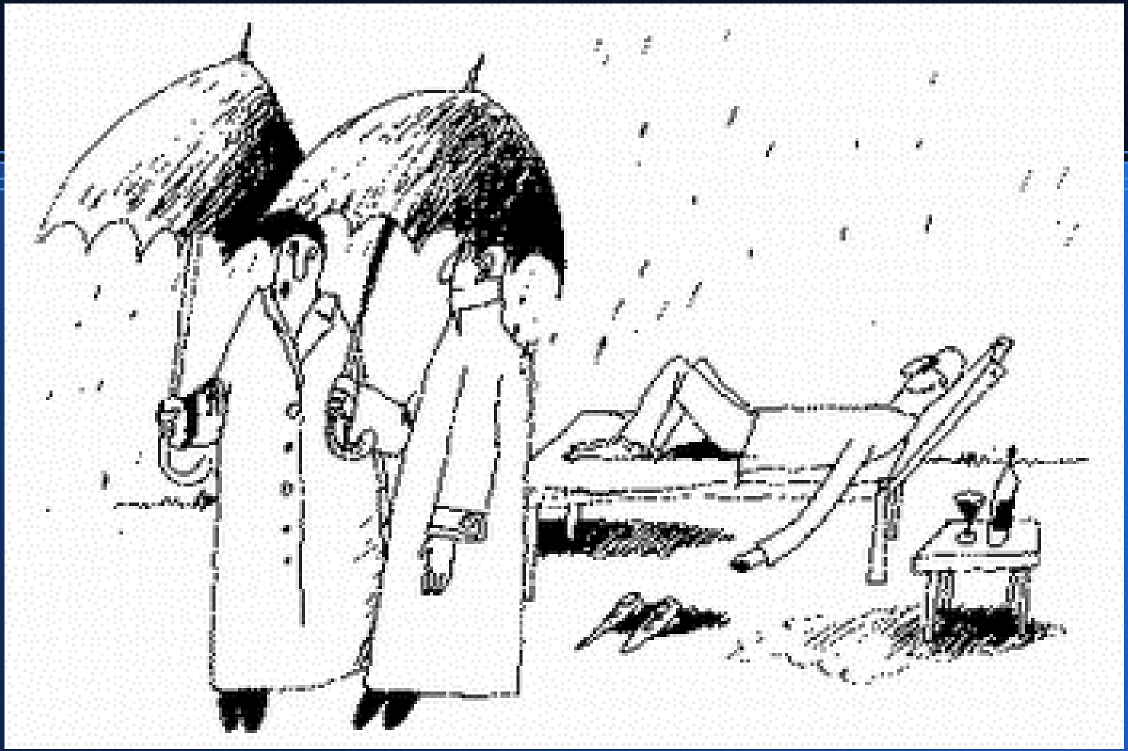

Słyszał o twierdzeniu o antypodach i twierdzi, że tu też w końcu będzie taka temperatura, jak w Australii.

… i dzieci z balonikami :)

Twierdzenie Borsuka-Ulama

Dla każdego odwzorowania ciągłego $f\colon S^n \to R^n$ istnieje taki punkt $x \in S^n$, dla którego:

$$f(x) = f(-x)$$

Twierdzenie o naleśnikach (n = 2)

Niech A_1 i A_2 będą zwartymi podzbiorami płaszczyzny R^2. Wówczas istnieje jedna prosta dzieląca jednocześnie oba te zbiory na dwa podzbiory o tych samych miarach.

Twierdzenie o kanapce z masłem i szynką (n = 3)

Niech A_1, A_2, A_3 będą zwartymi podzbiorami przestrzeni R^3. Wówczas istnieje jedna płaszczyzna dzieląca jednocześnie wszystkie trzy zbiory na dwa podzbiory o tych samych miarach.

Problem geometryczny Karola Borsuka

Czy każdy zbiór o średnicy 1,
w przestrzeni euklidesowej wymiaru n, można
rozbić na n+1 zbiorów
o średnicach mniejszych od 1?

$n = 2$ — oryginalny wynik Borsuka (1933)

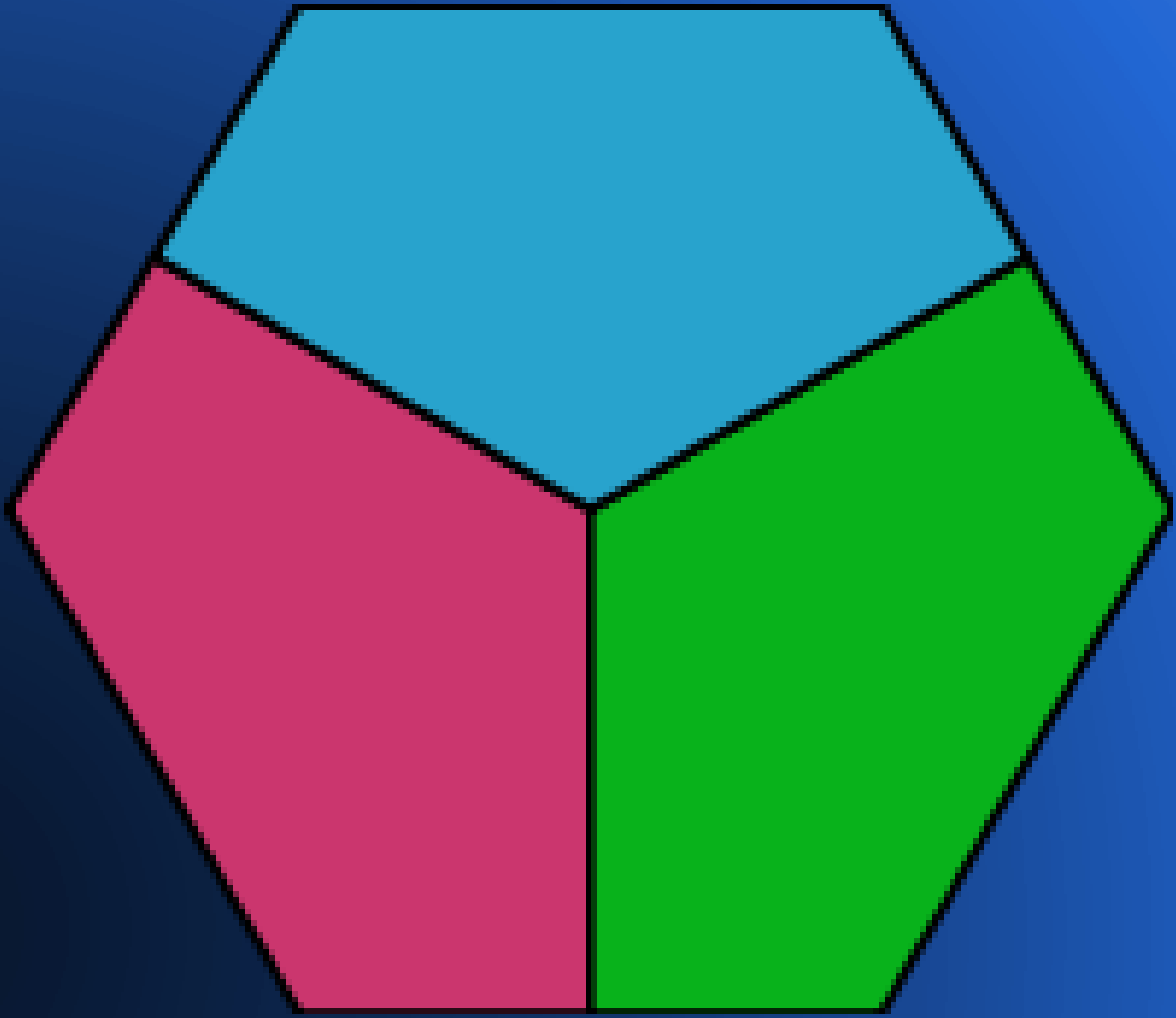

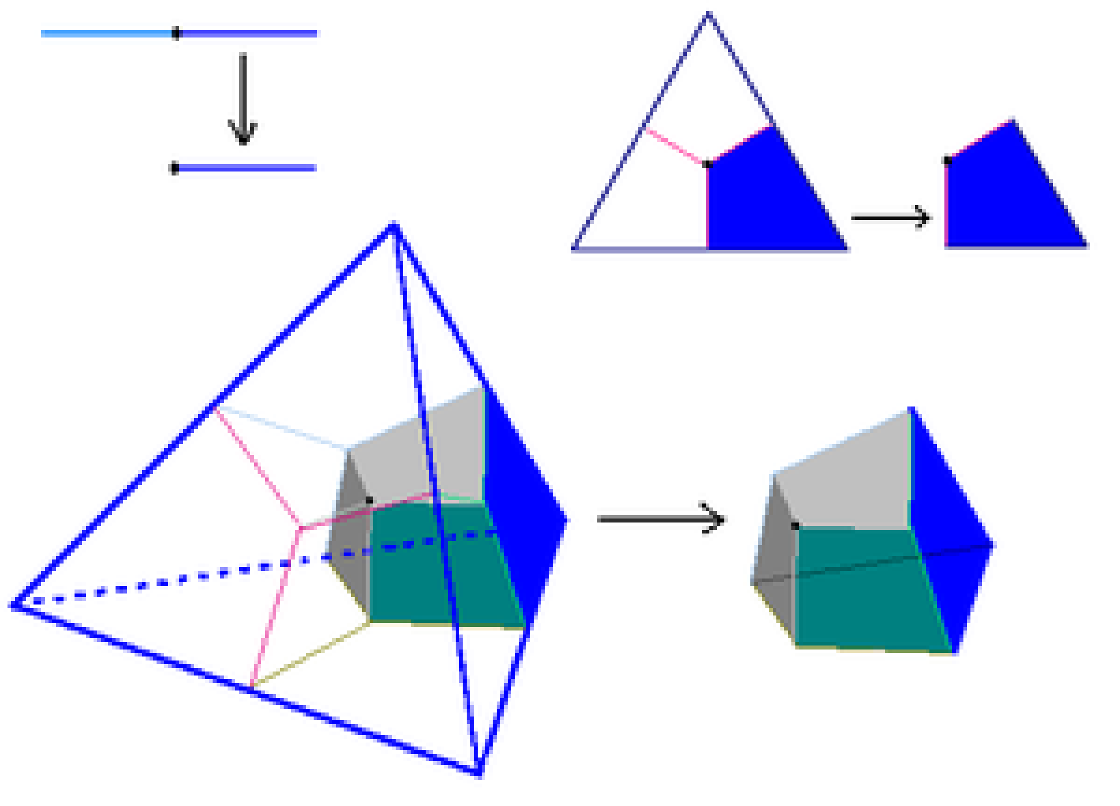

•n=3 - polski matematyk Julian Perkal w 1947
 i Anglik H. G. Eggelston w 1955.
•Prostsze rozwiązania dla n=3 - Branko Grünbaum
 i Aladár Heppes (1957)
-> dowolny przestrzenny zbiór o średnicy 1 zawarty w jedenastościanie

- Około 0,989
- 0,788

Dla każdego n w przypadku

- ograniczonych zbiorów wypukłych, których powierzchnia jest gładka
  - Hugo Hadwiger (1945).
- zbiorów centralnie symetrycznych
  - A.S. Riesling (1971).
- zbiór ograniczony, który odwzorowywany jest w siebie przez symetrie
  n-wymiarowego sympleksu regularnego
  - C. A. Rogers (1971)

Negatywna odpowiedź na pytanie

- Dla wszystkich, dostatecznie dużych *n* (czyli dla wszystkich wymiarów *n*, poza skończoną liczbą wyjątków)
  - J. Kahn i G. Kalai

- W szczególności jest ona negatywna dla wszystkich $n>297$
  - Hinrichs i Richter, 2003r.

Trąbka Karola Borsuka

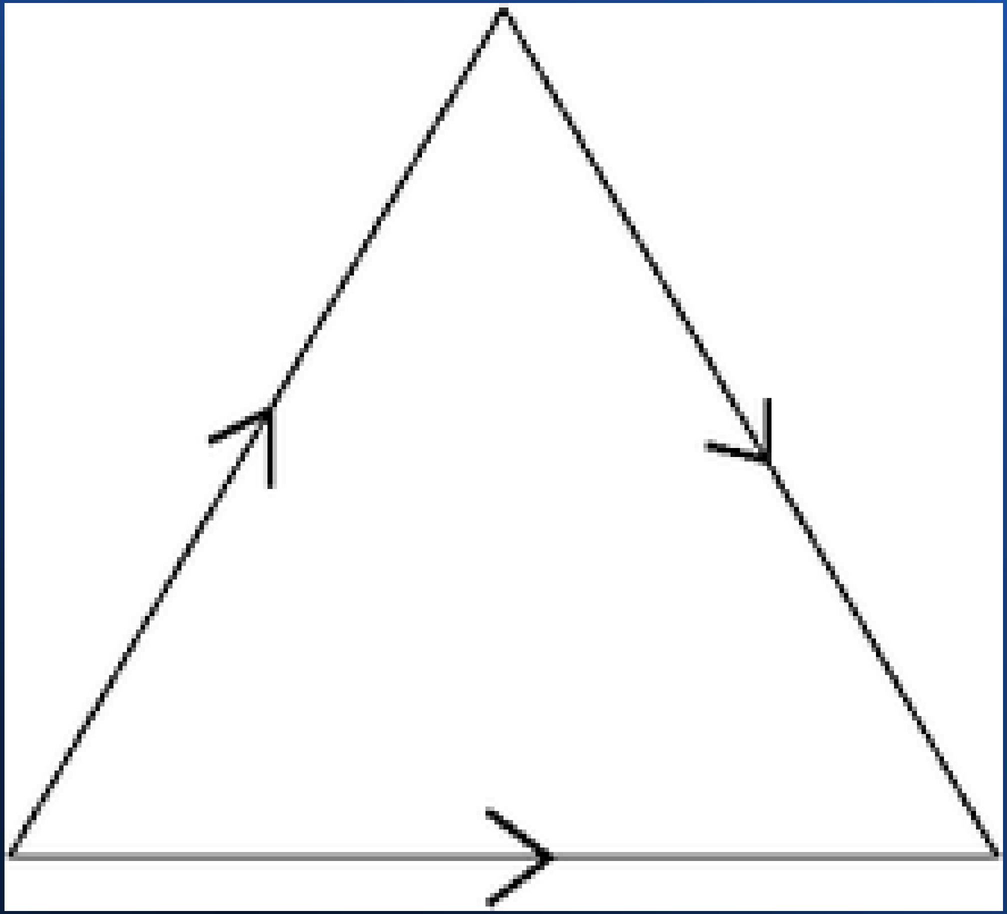

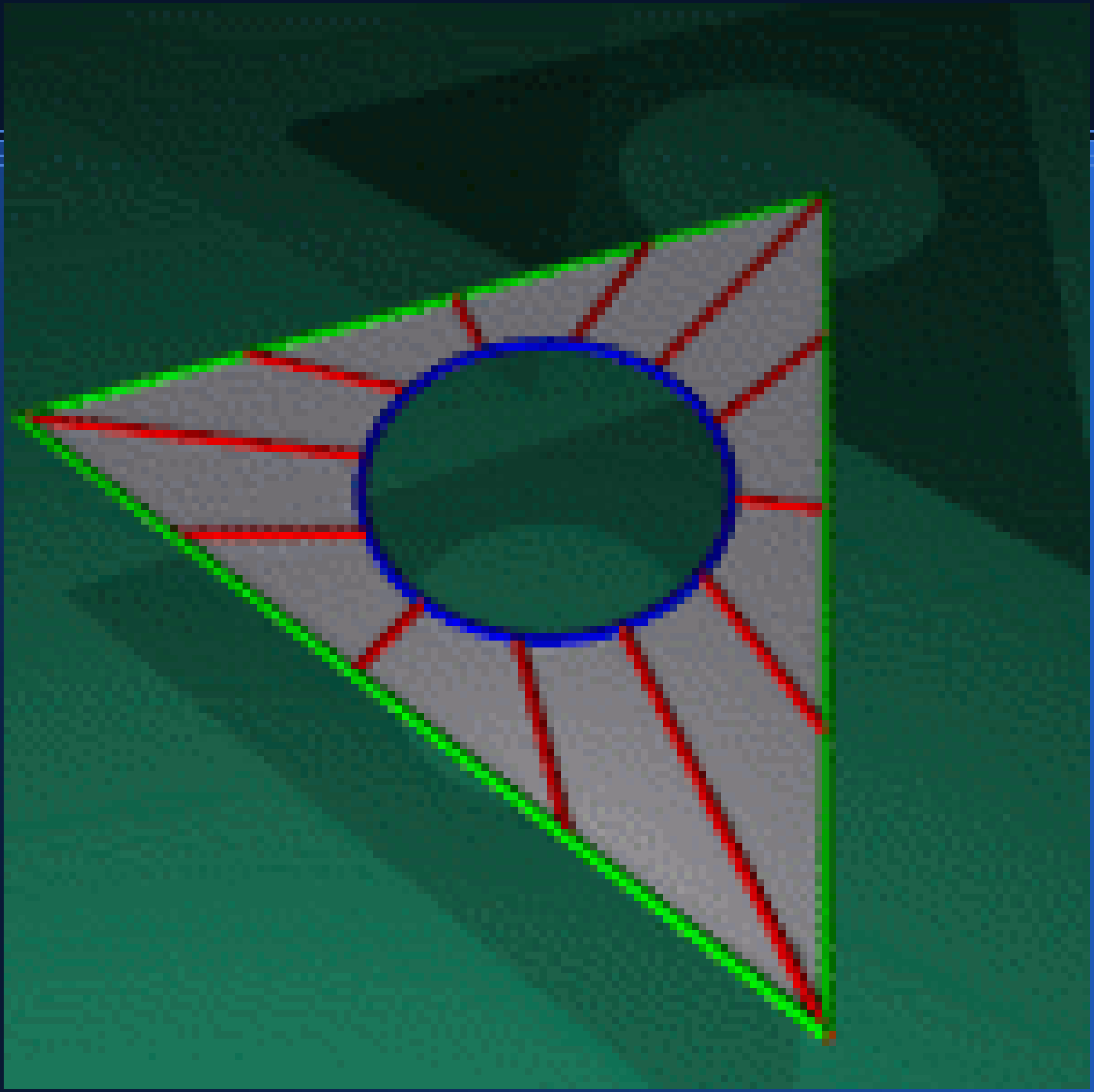

https://www.youtube.com/watch?v=34j4CppfRTA

Ciekawostki

Ulica Karola Borsuka

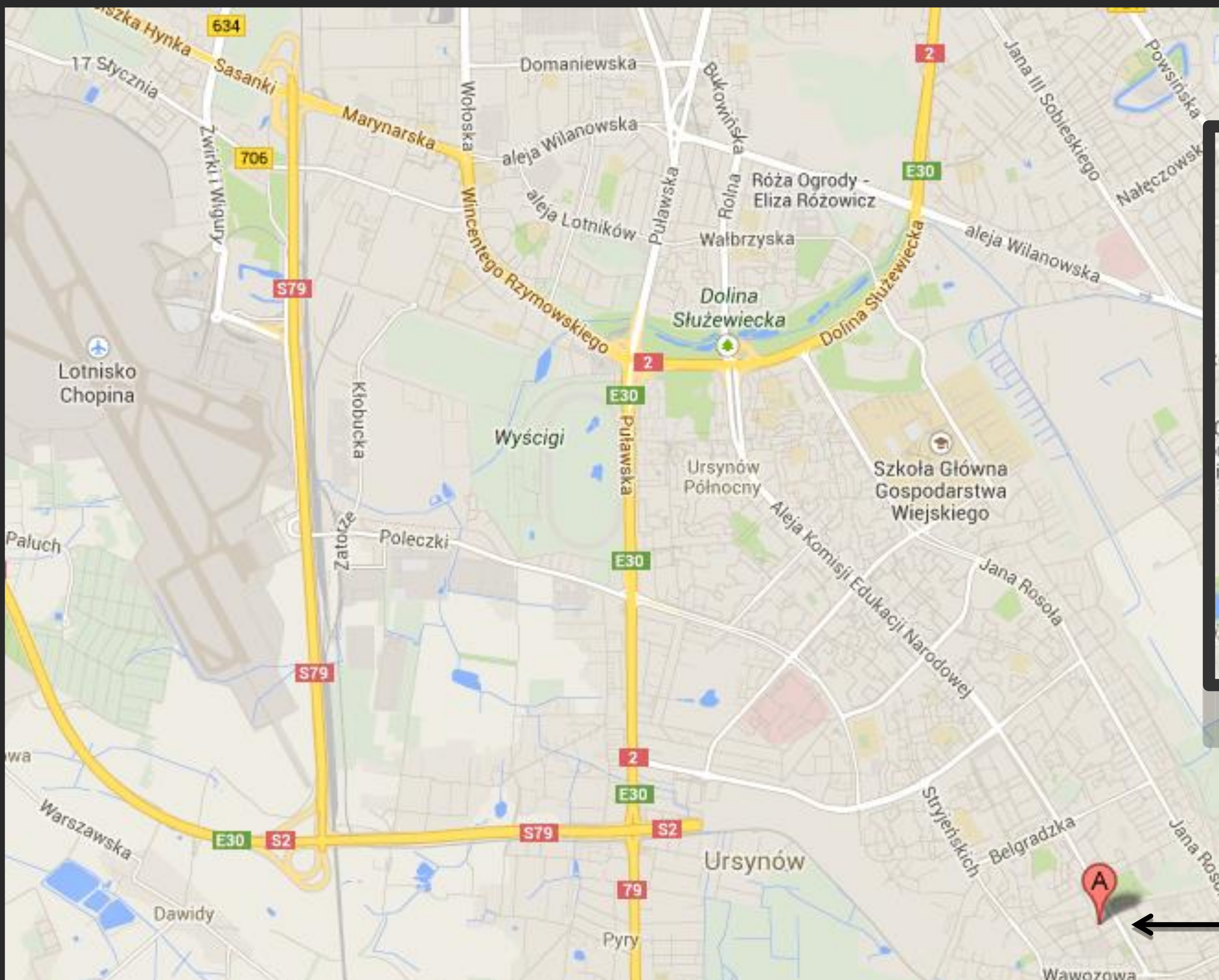

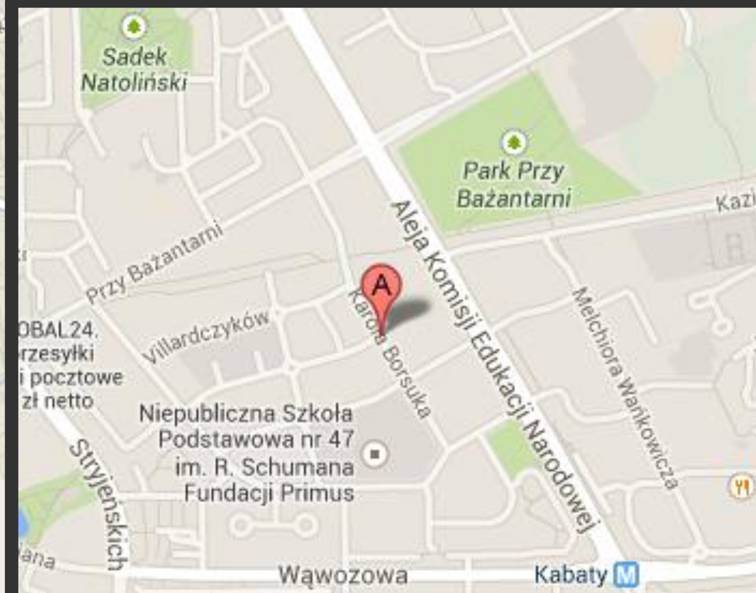

Okres powstania: **1998 r.**

Długość: **350 m**

Kamienica przy ul. Filtrowej 63

współczesna wersja "Hodowli zwierzątek", wydana przez Grannę pod nazwą "Superfarmer"

Rekwizyty

- kostka zielona (wilk, krowa, świnia, 3 owce, 6 królików),
- kostka czerwona (lis, koń, 2 świnie, 2 owce, 6 królików),
- 60 królików,
- 24 owce,
- 20 świń,
- 12 krów,
- 6 koni,
- 4 małe psy,
- 2 duże psy,
- tabela.

Dziękujemy za uwagę!

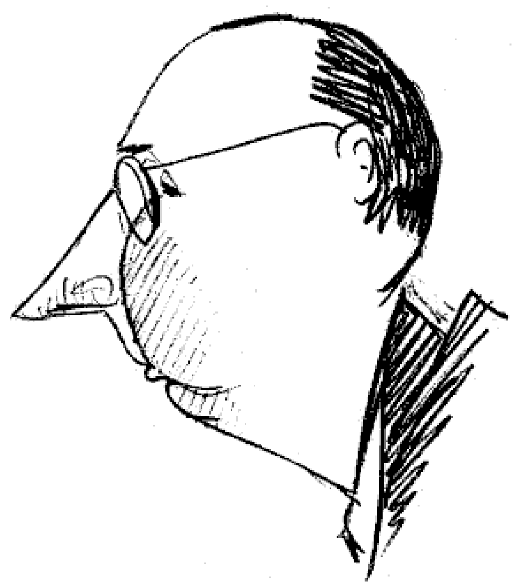

Karol Borsuk (1905-1982), geometrical topology

Bibliografia

- "Fundamenta Mathematicae", 20/1933
- http://wazniak.mimuw.edu.pl/index.php?title=Biografia_Borsuka
- http://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Borsuk
- http://www.matematycy.interklasa.pl/biografie/matematyk.php?str=borsuk
- https://www.google.pl/maps/preview